

EVROPSKÁ NORMALIZACE: CEN/TC 226 SILNIČNÍ ZAŘÍZENÍ – OZNAČENÍ CE

Route Actualité 2002, č. 116, str. 83

Jean-Noël Onfield

Jako každá normalizační práce je i tvorba evropských norem pro silniční zařízení prací časově velmi náročnou a doslova puntičkářsky přesnou. Sledujeme-li plán práce technické komise CEN/TC 226, vidíme, že mnoho norem bylo již vydáno (celkem 31), četné další jsou rozpracovány a zvláštní pozornost je soustředěna na vypracování změn prA1 u vybraných norem výrobků, případně na zpracování revizí vydaných norem (podle aktualizovaného plánu práce CEN/TC 226 N 587 je v revizi 8 norem).

V normalizaci silničního zařízení hraje významnou úlohu výrobní sféra a úspěšná normalizační práce proto předpokládá úzkou spolupráci mezi orgány státní správy a odborníky z průmyslové sféry. Tento požadavek se týká všech tradičních silničních zařízení, jejichž nejvlastnější podstatou je zajištění bezpečnosti uživatelů pozemních komunikací: silničních záchytných systémů, vodorovného dopravního značení, svislého dopravního značení, zařízení pro řízení dopravy na pozemních komunikacích, zařízení proti hluku silničního provozu, systémů proti oslnění, také však zařízení ke kontrole parkování vozidel (automaty pro platbu a výdej parkovacích lístků), nebo pasivní bezpečnosti podpěrných konstrukcí na pozemní komunikaci. V původní koncepci CEN/TC 226 Silniční zařízení tak vzniklo 10 pracovních skupin (WG), z nichž každá se soustředila na jeden typ vybavení (WG 8 Dočasná zařízení byla po několika letech zrušena, WG 5 Osvětlení pozemních komunikací pracuje jako společná skupina JWG s CEN/TC 169).

Práce v **CEN/TC 226/WG 1** Silniční záchytné systémy postupují velmi dobře. EN 1317, sestávající ze šesti částí, se blíží svému dokončení (čtyři první části byly vydány, z toho ENV 1317-4 jako evropská předběžná norma, pátá část je ve ST 40 (výsledky 2. kola připomínkování CEN), dokončení a vydání šesté části je plánováno na rok 2004. Části 5 a 6 budou vydány jako harmonizované normy. Současně však již probíhá revize EN 1317-1 a EN 1317-2, které byly vydány v dubnu 1998.

CEN/TC 226/WG 2 Vodorovné dopravní značení musí řešit závažný problém: zkušební metody, umožňující měření funkčních charakteristik výrobků, nejsou v jednotlivých členských státech dosud plně harmonizovány. V současné době tedy nelze uvádět korelaci funkčních charakteristik vodorovného dopravního značení v oblastech protismykových vlastností, viditelnosti a trvanlivosti, protože jednotlivé výrobky jsou zkoušeny podle různých metod. Proto předpokládané datum zavedení značky CE závisí na zavedení EN 1423:1997/prA1 Vodorovné dopravní značení – Materiály pro dopravní značení – Dodatečný posyp – Balotina, protismykové přísady a jejich směsi, harmonizovaná norma, v současné době ve ST 49. Další harmonizované normy WG 2 jsou: EN 1463-1/prA1 Vodorovné dopravní značení – Dopravní knoflíky – Část 1: Základní požadavky a funkční charakteristiky, EN 1790:1998/prA1 Vodorovné dopravní značení – Předem připravené vodorovné dopravní značení, EN 1871:2000/prA1 Vodorovné dopravní značení – Fyzikální vlastnosti.

CEN/TC 226/WG 3 Svislé dopravní značení plánuje po vydání EN 12899-1 Stálé svislé dopravní značení – Část 1: Stálé dopravní značky zavedení harmonizované EN 12899-1/prA1 a harmonizovaných EN 12899-2 Stálé svislé dopravní značení – Část 2: Prosvětlované dopravní majáčky a EN 12899-3 Stálé svislé dopravní značení – Část 3: Trvalá výstražná zařízení (směrové sloupky). Z pracovní skupiny WG 3/SG 1 bude jako harmonizovaná norma zavedena EN 12966-1 Svislé dopravní značky – Proměnné dopravní značky – Část 1: Norma výrobku.

Připravovaný balík EN zpracovávaných ve WG 3:

EN 12899-1/prA1	prEN 12899-4, 5;
prEN 12899-2	prEN 12899-4, 5;
prEN 12899-3	prEN 12899-4, 5.

Připravovaný balík EN zpracovávaných ve WG 3/SG 1:

prEN 12966-1, 2, 3

CEN/TC 226/WG 4 Světelná signalizační zařízení připravuje revizi norem EN 12352 Řízení dopravy na pozemních komunikacích – Zařízení a příslušenství – Varovná bezpečnostní světla a EN 12368 Řízení dopravy na pozemních komunikacích – Zařízení a příslušenství – Návěstidla, vydaných v lednu 2000 (postup UAP pro přílohu Z). V současné době se rovněž členové WG 4 vyjadřují k návrhu, zda se evropská předběžná norma ENV 13563 Řízení dopravy na pozemních komunikacích – Zařízení a příslušenství – Detektory vozidel stane plnohodnotnou evropskou normou (dokument CEN/TC 226 N 586). Všeobecně se u norem CEN/TC 226/WG 4 předpokládá, že značka CE nezmění funkční charakteristiky výrobků, schválených v současné době.

CEN/TC 226/WG 5 Osvětlení pozemních komunikací neuskutečnila v roce 2002 žádné zasedání. Termín dokončení normy pro osvětlení pozemních komunikací byl opakovaně odkládán (prEN 13201-1, 2, 3, 4) a norma by měla být zavedena po formálním hlasování, plánovaném na rok 2003.

CEN/TC 226/WG 6 Zařízení pro snížení hluku silničního provozu vydala od r. 1997 celkem 5 EN – EN 1793-1 Zařízení pro snížení hluku silničního provozu – Zkušební metody stanovení akustických vlastností – Část 1: Určení zvukové pohltivosti laboratorní metodou, Část 2: Určení vzduchové neprůzvučnosti laboratorní metodou, Část 3: Normalizované spektrum hluku silničního provozu (všechny normy vydány v září 1997) a EN 1794-1 Zařízení pro snížení hluku silničního provozu – Neakustické vlastnosti – Část 1: Mechanické vlastnosti a požadavky na stabilitu a Část 2: Obecné požadavky na bezpečnost a životní prostředí (obě normy vydány v červenci 1998). EN 1794-1, 2 jsou v současné době v revizi (postup UAP). Z dalších zpracovávaných norem je třeba uvést prEN 14388 Zařízení pro snížení hluku silničního provozu – Specifikace, která bude vydána jako norma harmonizovaná.

CEN/TC 226/WG 7 Systémy proti oslnění na pozemních komunikacích vydala v roce 2000 normy EN 12676-1 Systémy proti oslnění na pozemních komunikacích Část 1: Účinnost a funkční charakteristiky a Část 2: Zkušební metody; Část 1 je rovněž v revizi.

CEN/TC 226/WG 9 Zařízení ke kontrole parkování vozidel zpracovala a v roce 1999 vydala normu EN 12414 Zařízení ke kontrole parkování vozidel – Automaty pro platbu a výdej parkovacích lístků – Technické a funkční požadavky. V současné době nezpracovává WG 9 další normy a v roce 2003 ani neplánuje žádné zasedání.

CEN/TC 226/WG 10 Zařízení podporující pasivní bezpečnost zpracovala a v roce 2000 vydala jedinou normu – EN 12767 Pasivní bezpečnost podpěrných konstrukcí zařízení na pozemní komunikaci – Požadavky a zkušební metody. EN 12767:2000 je v revizi a bude vydána jako norma harmonizovaná.

Nicole Mitrani, generální delegátka SER:

„Normalizace je spíše nástrojem než cílem“

„Normalizace je prostředek, jak v zemích Evropské unie uvádět na trh výrobky a služby. Proto je normalizace účinným nástrojem, který zabezpečuje volný pohyb výrobků. Nejdůležitějším přínosem evropských norem pro silniční zařízení je zajištění bezpečnosti dopravy na pozemních komunikacích ve všech státech, kde budou jednotlivé výrobky rozsáhlého komplexu silničního zařízení splňovat požadavky těchto norem. Silniční zařízení náleží do rámce směrnice o stavebních výrobcích 89/106/EHS, která stanovuje šest hlavních požadavků; směrnice byla do francouzské právní soustavy zavedena dekretem 08/07/1992.

Odborní pracovníci z veřejné i soukromé sféry se podílejí na práci komise CEN/TC 226 Silniční zařízení, která vypracovává evropské normy pro silniční zařízení. Tato komise, zřízená v roce 1988 pověřila vedením sekretariátu francouzský normalizační institut AFNOR. AFNOR řídí sekretariát TC 226 (evropská funkce normalizačního institutu) a současně zabezpečuje, aby evropské normy umožňovaly francouzským investorům a dodavatelům zachovat vysokou úroveň funkčních charakteristik (národní funkce normalizačního institutu).

Nicole Mitrani zdůrazňuje, že evropské normy stanovují funkční charakteristiky pro jednotlivé výrobky, avšak umožňují jednotlivým státům volbu kategorií a tříd podle jejich národních zvyklostí. Z této praxe jednoznačně vyplývá, že je-li označení CE pro každý výrobek opravdovou vstupenkou na evropský trh, musí zůstat praxe volby kategorií a tříd zachována.

Upozornění: Každý výrobce silničního zařízení podléhá ustanovením směrnice o stavebních výrobcích. Svůj výrobek může dodávat na trh pouze tehdy, bude-li mít označení CE a prokáže-li, že se shoduje s harmonizovanými evropskými normami postupem, který je pro příslušný výrobek stanoven (systém prokazování shody: prohlášení o shodě vypracované výrobcem, certifikát vydaný schváleným certifikačním orgánem).